

Empowered lives.
Resilient nations.

TERMENI DE REFERINȚĂ

- A. Denumirea postului:** Consultant național în domeniul ce vizează ratificarea Acordului privind privilegiile și imunitățile Curții Penale Internaționale (APIC)
- B. Locul de muncă:** Chișinău, Republica Moldova
- C. Referința la proiect:** Suport pentru reforma sectorului justiției în Republica Moldova
- D. Tipul contractului:** Contract individual (CI)
- E. Perioada misiunii/serviciilor:** octombrie – noiembrie 2014 (până la 30 de zile lucrătoare)

F. CONTEXT

Curtea Penală Internațională (CPI) este prima de acest fel, cu statut permanent, bazată pe tratat, fiind creată pentru a pune capăt impunității infractorilor ce au săvârșit cele mai grave crime în opinia comunității internaționale. CPI a fost creată prin Statutul de la Roma (CPI RS) la 17 iulie 1998, când 120 de state au adoptat Statutul de la Roma, intrat în vigoare la 1 iulie 2002 după ce a fost ratificat de 60 de state.¹

Prin ratificarea Statutului de la Roma toate statele membre ale CPI se bucură de privilegiile și imunitățile oficialilor și documentelor Curții. Aceste privilegii și imunități garantează că statele vor permite Curții să funcționeze într-o manieră independentă și necondițională, în conformitate cu procedurile definite în Statutul de la Roma și Regulile cu privire la proceduri și probe. Articolul 48 al Statutului de la Roma prevede privilegiile și imunitățile generale, însă acestea sunt definite mai detaliat în Acordul privind privilegiile și Imunitățile CPI (APIC).² Astfel, APIC prevede privilegiile și imunitățile referitor la statutul juridic special al CPI și imunități și privilegii mai detaliate pentru angajații Curții. APIC a intrat în vigoare la 22 iulie 2004 pentru acele țări care au ratificat Acordul.³

Republica Moldova (RM) a ratificat Statutul de la Roma în septembrie 2010 prin adoptarea Legii Nr. 212. În aprilie 2013, Parlamentul RM a adoptat Legea Nr. 64 pentru implementarea angajamentelor asumate în cadrul Statutului de la Roma. Legea Nr.64 a modificat parțial Codul Penal al RM încercând să garanteze investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor ce nimeresc sub jurisdicția CPI, care asigură îndeplinirea angajamentelor internaționale asumate de către RM. Infracțiunile încorporate recent în Codul Penal, și anume Articolul 135 prevăd genocidul și crimele împotriva umanității, care și sunt reflectate în Articolele 6 și 7 din Statutul de la Roma. Suplimentar, pentru a sistematiza prevederile legale cu privire la crimele de război, conținutul articolului 137 a fost revizuit și au fost introduse patru categorii noi de infracțiuni: crime de război și crime împotriva umanității, crime de război împotriva proprietății și a altor drepturi, folosirea mijloacelor interzise de luptă, folosirea neadecvată a semnelor distinctive ale legislației umanitare internaționale.

Prevederile transcrise specifică faptul că interpretării, la fel ca și procurorii sau judecătorii, trebuie să recurgă la definițiile legale ale infracțiunilor menționate deja în Codul Penal. Cu toate acestea, problema este că definițiile existente ale actelor, ce se referă la conduita sexuală criminală, încalcă elementele primordiale ale infracțiunilor stipulate în Statutul de la Roma. În conformitate cu

¹ www.icc-cpi.int

² [www.icc-](http://www.icc-cpi.int/en_menus/icc/legal%20texts%20and%20tools/official%20journal/Pages/agreement%20on%20the%20privileges%20and%20immunities%20of%20the%20icc.aspx)

[cpi.int/en_menus/icc/legal%20texts%20and%20tools/official%20journal/Pages/agreement%20on%20the%20privileges%20and%20immunities%20of%20the%20icc.aspx](http://www.icc-cpi.int/en_menus/icc/legal%20texts%20and%20tools/official%20journal/Pages/agreement%20on%20the%20privileges%20and%20immunities%20of%20the%20icc.aspx)

³ www.iccnw.org/?mod=apic

Articolul 171 cu privire la viol - și luând în considerație interpretarea acestuia de doctrină și jurisprudență – infracțiunea include doar „violul heterosexual”⁴. În cadrul Statutului de la Roma și în conformitate cu *Anexa cu privire la elementele infracțiunii* la Statut⁵, violul include o diversitate mare de acte. Entitățile internaționale au subliniat deja unele din aceste probleme în legislația curentă și în practicile de urmărire penală cu privire la crimele sexuale și au chemat la măsuri urgente pentru a introduce termenii din Statutul de la Roma în legislația penală națională și pentru a armoniza legislația în general.

În conformitate cu Planul Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului pentru anii 2011-2014, RM și-a asumat responsabilitatea să ratifice APIC. Ratificarea va garanta că persoanele oficiale ale RM sunt la curent cu scopul și realitățile privilegiilor și imunităților din cadrul Acordului și știu cum să le aplice în circumstanțe mai adecvate. Ratificarea APIC trebuie să fie de asemenea o oportunitate de revizuire detaliată a normelor ce vizează infracțiunile sexuale. Cea mai importantă modificare trebuie să fie în domeniul infracțiunilor legate de viol, însă necesită a fi modificate și alte prevederi în modul corespunzător, eliminând orice formă de limbaj moral sau distincții nejustificate sau discriminatorii. O astfel de intervenție comprehensivă va permite RM să implementeze efectiv Statutul de la Roma și să se conformeze obligațiilor sale internaționale, precum și va aplica față de persoanele oficiale și angajații CPI unele privilegii și imunități necesare pentru a îndeplini obligațiunile într-o manieră independentă și necondiționată.

Proiectul privind consolidarea supremației legii și a mecanismelor de protecție a drepturilor omului este finanțat de către Ministerul Federal al Afacerilor Europene, Integrare și Externe al Austriei, cofinanțat și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Republica Moldova (PNUD Moldova), în cooperare cu Oficiul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului (OHCHR).

G. OBIECTIV

Obiectivul principal este desfășurarea unui studiu de fezabilitate comprehensiv cu privire la ratificarea APIC și formularea recomandărilor pentru ajustarea legislației naționale. Revizuirea legislației naționale și recomandările incluse vor asigura că aceasta reflectă cu exactitate termenii Statutului de la Roma și, cel mai important, definiția crimelor substanțiale aferente comportamentului sexual, în conformitate cu *Anexa cu privire la elementele criminale* la Statut.

H. SARCINI ȘI REZULTATELE AȘTEPTATE:

Pentru a realiza obiectivul propus, Consultantul va:

- Examina cadrul legal național în domeniul legislației penale, procedură penală, a comunicării, securității sociale, imunităților, proprietății;
- Identifica soluții pentru a conforma legislația națională la privilegiile și imunitățile solicitate de către APIC;
- Identifica lacunele în cadrul legal național privind implementarea APIC;
- Examina practica de implementare a APIC în alte state membre ale CPI RS;
- Elabora un raport clar, accesibil și util cu privire la constatările studiului, inclusiv propunerile pentru modificările necesare, inclusiv din Codul Penal și Codul de Procedură Penală;
- Efectua o analiză a legislației penale cu privire la comportamentul sexual și va oferi recomandări pentru modificarea Codului Penal și a altor legi relevante, în conformitate cu Statutul de la Roma;
- Elabora legea cu privire la modificările necesare la Codul Penal și Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova;
- Organiza consultații cu Ministerul Justiției al RM și alte entități de stat relevante referitor la proiectul de lege și proiectul studiului și va integra reacțiile inverse în raportul final;

⁴ În conformitate cu *Hotărârea Ședinței Plenary a Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la practicile judiciare în probleme de categorii de infracțiuni legate de viața sexuală* (Nr.17 din 07.11.2005) „actul sexual reprezintă un act sexual normal (în aspect psihologic) între persoane de gen diferit”.

⁵ <http://www.icc-cpi.int/nr/rdonlyres/336923d8-a6ad-40ec-ad7b-45bf9de73d56/0/elementsofcrimeseng.pdf>

- Coopera cu Serviciul Protocol, Informare și Comunicare cu Mass-Media al Ministerului Justiției al RM cu privire la diseminarea informației despre misiunea dată.

I. Activități realizate:

#	Livrabile	Termen
1.	Elaborarea studiului de fezabilitate, care va include : 1) examinarea cadrului juridic național; 2) conformarea cu APIC și lacunele aferente implementării acestuia; 3) practica de implementare a APIC de către statele părți la tratat; 4) recomandări pentru acțiuni de întreprins pentru a ratifica și implementa APIC; 5) modificările necesare la Codul Penal și la Codul de Procedură Penală.	3 noiembrie 2014
2.	Elaborarea proiectului de lege cu privire la modificările necesare la Codul Penal și Codul de Procedură Penală	13 noiembrie 2014
3.	Studiul de fezabilitate final și proiectul de lege prezentat MJ și PNUD	28 noiembrie 2014

Activitățile pot fi modificate sau specificate în scopul misiunii.

Achitarea se va face la aprobarea rezultatelor de către Coordonatorul de Programe Justiție și Drepturile Omului al PNUD Moldova.

J. STRUCTURA ORGANIZAȚIONALĂ

Acestea reprezintă servicii de consultanță cu normă redusă de muncă. Consultantul național va lucra în oficiul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în strânsă colaborare cu managementul și personalul MJ. Consultantul național va lucra sub supravegherea directă a Analistului Programului Drepturile Omului și Justiție al PNUD Moldova, precum și în consultanță directă cu Consilierul ONU pentru Drepturile Omului la Oficiul Coordonatorului Rezident al ONU în Moldova.

K. CONTRIBUȚII

Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Analistul Programului privind Drepturile Omului și Justiție al PNUD Moldova vor oferi Consultantului Național toate informațiile și materiale necesare pentru îndeplinirea sarcinilor și vor oferi susținere la facilitarea întrunirilor, la necesitate.

L. CERINȚE PRIVIND EXPERIENȚĂ ȘI CALIFICĂRI

I. Calificări academice:

- Masterat sau echivalent (program de studii de 5 ani) în domeniul jurisprudenței, drepturilor omului, dreptului public internațional, relații internaționale sau în alt domeniu relevant;

II. Experiență:

- Cel puțin 3 ani de experiență profesională dovedită în domeniul juridic, analiză juridică sau alt domeniu relevant;

III. Competențe:

- Angajament demonstrat față de valorile cheie ale Organizației Națiunilor Unite, în special, să respecte diferențele culturale, de gen, religie, origine etnică, naționalitate, limbă, vârstă, statut HIV, dizabilitate și orientare sexuală sau alt statut;
- Cunoștințe demonstrabile vaste ale dreptului internațional, dreptului penal internațional, legislației penale și de procedură penală a Republicii Moldova;
- Cunoașterea legislației civile a Republicii Moldova va reprezenta un avantaj;
- Cunoașterea activității Curții Penale Internaționale va reprezenta un avantaj;

- Experiență vastă demonstrată de elaborare a studiilor și a rapoartelor;
- Abilități de comunicare și abilități analitice avansate;
- Cunoașterea limbilor română și rusă pentru scopurile misiunii;
- Cunoașterea limbii engleze va fi un avantaj;
- Cunoașterea unei alte limbi relevante pentru Moldova, ca de exemplu, limbile bulgară, găgăuză, romă, ucraineană sau limbajul semnelor va reprezenta un avantaj;

IV. Calități personale: responsabilitate, creativitate, flexibilitate și punctualitate.

PNUD Moldova promovează diversitatea forței de muncă. Femeile, persoanele cu dizabilități, romii și alte minorități etnice sau religioase, persoanele cu HIV, precum și refugiații și alți non-cetățeni cu drept legal de a lucra în Republica Moldova, sunt încurajate să aplice.